

**ВРХОВНИ СУД
РЕПУБЛИКЕ СРПСКЕ**

Рев-142/05

Бања Лука, 07.11.2006. год.

Врховни суд Републике Српске у вијећу састављеном од судија Драгослава Лукића, као председника вијећа, Петра Бајића, Биљане Томић, Дарка Осмића и Горјане Попадић, као чланова вијећа, у ванапничној ствари предлагача Д. Т. из Б., К. 9, кога заступа Ђ. Ш., адвокат из Б., против против-предлагатељице Б. П. из Б., коју заступа Р. С., адвокат из Б., ради одређивања носиоца станарског права, као и по приједлогу предлагача П. Б. из Б. против против-предлагача Т. Д. ради одређивања носиоца станарског права након развода брака, одлучујући о ревизији предлагача Драшка Тушинског против рјешења Округног суда у Б. Л. Гж-35/03 од 29.06.2004. године, на сједници одржаној дана 07.11.2006. године донио је

Р Ј Е Ш Е Њ Е

Ревизија се уважава, рјешење Округног суда у Бањој Луци број Гж-35/03 од 29.06.2004. године преиначаваче се и суди:

Жалба против предлагатељице Бранкице Пантовић се одбија и рјешење Основног суда у Бањој Луци Р-П-178/02 од 10.10.2002. године потврђује.

О б р а з л о ж е њ е

Првостепеним рјешењем Основног суда у Б. Л. Р-П-178/02 од 10.10.2002. године предлагач Д. Т. из Б. Л. одређен је за носиоца станарског права на двособном стану у Б. Л., К. 9. стан број 17, површине 58 м² (став 1.). Против-предлагатељици Б. П., кћери Н. из Б. престаје својство носиоца станарског права на предметном стану (став 2.). Наложено је Заводу за изградњу Б.Л. да са предлагачем Д. Т. закључи уговор о кориштењу предметног стана (став 3.).

Другостепеном рјешењем Округног суда у Б. Л. Гж-35/03 од 29.06.2004. године жалба против-предлагатељице Б. П. је уважена, наведено рјешење првостепеног суда преиначено тако да се одбија приједлог предлагача да се одреди за носиоца станарског права на предметном стану и којим се захтјевом утврђује да против-предлагатељици престаје својство носиоца станарског права на предметном стану као и да предлагач закључи уговор о кориштењу предметног стана са Заводом за изградњу Б.Л., те се усваја приједлог против-предлагатељице да она остаје носилац станарског права на предметном стану, слиједом чега предлагачу престаје својство носиоца станарског права на предметном стану из којег се дужан иселити када му против-предлагатељица обезбједи нужни смјештај, а Заводу за изградњу Бањалуке се налаже да са против-предлагатељицом закључи уговор о кориштењу тог стана на којем су они били суносиоци станарског права.

Ревизијом предлагач Д. Т. добија другостепено рјешење због повреда одредаба парничног поступка и погрешне примјене материјалног права са приједлогом да се добијано рјешење преиначи тако што ће се жалба против-предлагатељице одбити и првостепено рјешење потврдити или да се добијано рјешење укине и предмет врати другостепеном суду на поновно суђење.

Против-предлагатељица Б. П. у одговору на ревизију предлагача оспорила је наводе ревизије и предложила да се иста одбије.

Ревизија је основана.

У овом поступку предлагач Д. Т. тражи да се након развода брака са против-предлагатељицом П. Б. одреди за носиоца станарског права на двособном стану у Б. Л., К. улица број

9. стан број 17, површине 58 м², на коме су за вријеме трајања брака били суносиоци станарског права.

Наконведеног поступка првостепени суд је утврдио: да је против-предлагатељица Б. П. након смрти њене мајке Н.К., као члан њеног породичног домаћинства одређена за носиоца станарског права на предметном стану у којем је са предлагачем Д. Т. живјела у браку; да су током брака стекли сина Б. рођеног 05.11.1979. године; да је брак између њих разведен правоснажном пресудом првостепеног суда П- I-100/98 од 13.03.1998. године а на основу заједничког приједлога за развод брака; да су у предметном стану остали да живе предлагач и њихов пунољети син Б.; да је против-предлагатељица 26.06.1998. године са америчким држављанином К. Ц. М. засновала брак са којим живи у СР Њ. у којем су стекли дијете и да она повремено долази у Б. у предметни стан; да против-предлагатељица доприноси издржавању њиховог сина Б. који није запослен; да је предлагач запослен у Предузећу „Чајевац“ у Б. Л. које му је током 1993. године додијелио стан на коришћење у Б. Л., Ц. Л. 21/VIII, који је са Стамбеном задругом „Чајевац“ закључио уговор о његовом коришћењу на којем је до тада била носилац станарског права Ш. К.; да се против-предлагач иселио из наведеног стана током 1994. године у који се 07.06.1994. године уселио М. К. радник наведеног предузећа који је са наведеном задругом предузећа „Чајевац“ закључио уговор о његовом коришћењу број 1827/94 од 07.06.1994. године; да супруг против-предлагатељице остварује новчана примања у износу од око 3.000 УСА долара; да предлагач због економских тешкоћа у предузећу „Чајевац“ редовно не остварује плату, па ради приватно на више мјеста на који начин остварује новац за егзистенцију. и да живи у стану са њиховим сином Борисом са којим није у економској заједници коме материјално помаже против-предлагатељица.

Код оваквог стања чињеница првостепени суд закључује да је предлагач у далеко тежом материјалном положају од противп-редлагатељице која живи у браку у СР Њ. а која је у далеко бољој ситуацији јер ради као и њен супруг који остварује већа новчана средства, а он нередовно остварује плату и нема могућности да ријеша своје стамбено питање и судио тако што је удовољио захтјеву предлагача.

Другостепени суд поводом жалбе против-предлагатељице, усваја чињенична утврђења првостепеног суда, али не и правни закључак да је у конкретном случају материјални положај предлагача одлучујући критериј да се предлагач одреди за носиоца станарског права на предметном стану. Другостепени суд, наиме, сматра, да је материјални положај један од критерија, али код принципа једнакости и правичности који се морају имати у виду приликом одлучивања о овом спорном правном питању, тај критериј није одлучујући, јер и стамбене потребе, како суносилаца станарског права тако и њихове дјеце која користе тај стан од битног су утјецаја за правилно пресуђење, а према одлуци Уставног суда У-55/02 од 26.09.2003. године од правног значаја за одређивање који ће од суносилаца станарског права остати носилац тог права, а којем ће суносиоцу тог права то својство престати, ирелевантне су одредбе Породичног закона који се примјењује код утврђивања удјела супружника у заједнички стеченој имовини, те како проту-предлагатељица води већу бригу око њиховог дјетета, као и да критерији – број чланова домаћинства оправдава одлуку да се за носиоца станарског права на предметном стану одреди проту-предлагатељица и судио тако што је жалбу уважио, побијано рјешење преиначио и одлучио као у изреци побијане другостепене пресуде.

Одлука другостепеног суда није правилна.

Код постојања чињеница које су нижестепени судови утврдили током поступка, које нису оспорене од предлагача и против-предлагатељице, да су материјалне могућности против-предлагатељице у односу на предлагача да леко боље, јер је запослена у СР Њ. гдје живи са малодобном кћерком и супругом који је страни држављанин и остварује плату од 3.000 УСА долара, а да предлагач нема стално запослење и да повременим радом остварује приходе за егзистенцију, као и да није у могућности да на други начин ријеша стамбено питање, и крај постојање чињенице да је брак између њих споразумно разведен, онда је првостепени суд и по схватању овог суда правилно примјенио одредбу чл.20. ст.1. Зкона о стамбеним односима ("Сл. лист СРБиХ", бр.14/84 – пречишћени текст број 12/87 и 36/89 и „Сл. гласник Р. С.“, број 19/93 до 31/99) када је закључио да су стамбени потребе предлагача да настави користити предметни стан знатно веће од стамбених потреба против-предлагатељице, при чему узимајући као одлучне наведене економске прилике против-предлагатељице која живи и ради у иностранству у браку са супругом који остварује речену плату.

Правилно се другостепени суд позвао на одлуку Уставног суда БиХ број У-55/02 од 26.09.2003. године у прилог тези да станарско право обухвата интересе посебне врсте који представљају економску вриједност.

Наиме, према схватању Уставног суда БиХ израженој у наведеној одлуци, станарско право обухвата интересе посебне врсте који представљају економску вриједност, па се стан кога су бивши супружници користили у вријеме трајања брачне заједнице може сматрати њиховом имовином у смислу чл.1. Протокола 1. уз Европску конвенцију, односно собзиром да су у смислу одредби чл.19. ст.2. Закона о стамбеним односима супружници суносиоци станарског права на стану, може се сматрати заједничком имовином у смислу релевантних одредби Породичног закона.

Дакле, и по оцјени овог Врховног суда, стан на коме оба супружника имају станарско право у смислу чл.19. ст.2. Закона о стамбеним односима може се сматрати њиховом заједничком имовином у смислу одредби чл.264. ст.2. Породичног закона ("Сл. лист СРБиХ", бр.21/79 до 44/89), који је био на снази у вријеме доношења одлуке о разводу брака по правоснажној пресуди првостепеног суда (март 1998), а никако посебном имовином једног од супружника.

Стога је обавеза оног супружника који остаје у стану након што је у ванпарничном поступку одређен за носиоца станарског права да плати новчану протувриједност дијела заједничке брачне имовине која може бити предмет одлучивања у парници у којој се захтјевом тражи утврђење удјела у тој имовини.

Из изнесених разлога произилази да је другостепени суд на правилно утврђено чињенично стање погрешно примјенио материјално право, па је ваљало ревизију предлагача уважити, другостепено рјешење преиначити тако што је жалба противпредлагатељице одбијена и првостепено рјешење потврђено (чл.250. ст.1 у вези са одредбом чл.254. ст.1 и 4. и чл. 456. ст.2. ЗПП).

Предсједник вијећа
Драгослав Лукић

За тачност отправка овјерава
Руководилац судске писарне
Амила Подрашчић